

Mivel a megoldás során a súrlódástól eltekinthetünk, az érintkezési felületeknél ébredő erők a felületekre merőlegesek. Ez azt jelenti, hogy hatásvonalaik átmennek a hengerek középvonalán.

1984-04-181-1.eps

1. ábra

Tekintsük először az 1. ábrán látható esetet! A felső hengerre ható erők: a henger súlya, valamint a vályú és a másik henger nyomóereje, F_A és F_D . Az egyensúly szükséges feltétele az, hogy ezen erők összege zérus legyen. Válasszuk koordináta-rendszerünk origójának a csuklót, egyik tengelynek az A és B pontokat tartalmazó vályúoldalt, míg a másik tengely legyen erre merőleges! Ebben a rendszerben az egyensúly szükséges feltételei:

$$F_A = mg \cos \gamma,$$

$$F_D = mg \sin \gamma.$$

Látszik, hogy az F_A nyomóerő értéke közvetlenül számolható, a számértékeket behelyettesítve 32,4 N.

Ugyanezen koordináta-rendszerben megfogalmazhatjuk az egyensúly szükséges feltételeit az alsó hengerre is:

$$mg \cos \gamma = F_B - F_C \cos \alpha,$$

$$mg \sin \gamma = F_C \sin \alpha - F_D,$$

ahol F_B és F_C a vályú nyomóereje. Behelyettesítve F_D fent megkapott értékét, a másik két nyomóerőre a következő eredményt kapjuk:

$$F_C = 2mg \frac{\sin \gamma}{\sin \alpha},$$

$$F_B = mg(2 \sin \gamma \operatorname{ctg} \alpha + \cos \gamma).$$

Számadatainkkal F_C -re 47,3 N, F_B -re 37,3 N adódik ($g = 10 \text{ m/s}^2$).

1984-04-181-2.eps

2. ábra

A felső henger abban a helyzetben mozdul el éppen jobb felé, amikor közepe az alsó henger közepe fölé kerül. Ez a $\gamma=90^\circ$ -os helyzetnek felel meg. Mivel a fenti megfontolások során γ konkrét értékének ismeretét sehol nem használtuk ki, $\gamma=90^\circ$ -os helyettesítéssel adódnak a nyomóerők ebben a helyzetben (2. ábra). Értékük a behelyettesítés után: $F_A = 0$, $F_B = 8,4 \text{ N}$, $F_C = 80,4 \text{ N}$.